

ಲಾಂಗಿನಸ್ (Longinus)

(ಕ್ರಿ.ಶ.೧ನೇ ಶತಮಾನ)

ಜೀವನ

“ಲಾಂಗಿನಸ್” ಎಂಬ ಹೆಸರನ್ನು “ಲಾಂಗೈನಸ್”, “ಲಾಂಜಿನಸ್” ಎಂತಲೂ ಉಚ್ಛರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅರಿಸ್ಟಾಟಲ್‌ನ ನಂತರದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಭಾವಶಾಲಿ ವಿಮರ್ಶಕನಾಗಿ ಲಾಂಗಿನಸ್‌ನು ನಿಂತುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಅವನು ಗ್ರೀಕ್ ವಿಮರ್ಶಕ ಪರಂಪರೆಯ ಕೊನೆಯ ವ್ಯಕ್ತಿ-ಶಕ್ತಿಯಾಗಿ ನಿಂತು ಮುಂದಿನವರ ಮೇಲೆ ತನ್ನ ಪರಿಣಾಮವನ್ನುಂಟುಮಾಡುತ್ತಾನೆ.

ಲಾಂಗಿನಸ್‌ನ ದೇಶ, ತಂದೆ-ತಾಯಿ, ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಇತ್ಯಾದಿಯಾದ ವೈಯಕ್ತಿಕ ವಿವರಗಳು ತಿಳಿದುಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಅವನ ಕಾಲದ ಬಗೆಗೂ ಸಂಶೋಧಕರಲ್ಲಿ ಸಂದಿಗ್ಧತೆ ಇದ್ದಿತು. ಕೆಲವರು “ಲಾಂಗಿನಸ್ ಬದುಕಿದ್ದು ಮೂರನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ” ಎಂದರೆ, ಮತ್ತೆ ಕೆಲವರು “ಅವನು ಜೀವಿಸಿದ್ದು ಒಂದನೆಯ ಶತಮಾನ” ಎಂದಿರುವರು. ಸದ್ಯದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಅವನ ಕಾಲವು ಕ್ರಿ.ಶ. ಒಂದನೆಯ ಶತಮಾನವೆಂದೇ ವಿದ್ವಾಂಸರು ಇರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಈತನು ಜನೋಬಿಯಾದ ಮಹಾರಾಣಿಯ ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿದ್ದನೆಂದು ಹೇಳಲಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ಕಾಲಮಾನವು ಕ್ರಿ.ಶ. ೧ನೇ ಶತಮಾನವೇ ಆಗಿದೆ.

ಈತನು ಜೀವಿಸಿದ್ದ ಗ್ರೀಕ್ ಸಾಹಿತ್ಯಕ ಪರಿಸರವು ಲಾಂಗಿನಸ್‌ನ ಚಿಂತನೆಗಳ ಅನಿವಾರ್ಯತೆಯನ್ನು ಸಾರುತ್ತದೆ. ಒಂದಷ್ಟು ನಾವು ಅವನ ಕಾಲ ಸಂದರ್ಭದಡೆಗೆ ನೋಡಬೇಕು. ಆಗಿನ ಕಾಲ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಭಾವಂತ ಕವಿಗಳ ಅವತರಣವಿರಲಿಲ್ಲ. ಕಾವ್ಯ ಪ್ರತಿಭೆಯು ಒಂದು ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಇಳಿಮುಖವಾದ ಕಾಲ ಸಂದರ್ಭವೇ ಆದಾಗಿದ್ದುಂಟು ಭಾವಿಸಬೇಕು. ಹಿಂದೆ ರಚನೆಗೊಂಡಿದ್ದ ಪರಿಕರಗಳ ಸಂಸ್ಕರಣೆಯ ಕಾರ್ಯವೇ ಅಂದು ನಡೆದಂತೆ ಇತ್ತು. ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಭಾಷಣಕಲೆಯು ಒಂದು ಕಲಾಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡು ಮೇಲೆ ಬರುತ್ತಲಿದ್ದಿತು. ಅದರ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಅಂಗಗಳ ಚರ್ಚೆಯು ವಿದ್ವಾಂಸ-ವಿಮರ್ಶಕರಲ್ಲಿ ವಿಪುಲ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ನಡೆಯಲಾರಂಭಿಸಿತ್ತು. ನಿಜವಾದ ಸೃಷ್ಟಿ ಕ್ರಿಯೆಯು ಈ ಕಾಲ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಏಕೆ ಕ್ಷೀಣಿಸಿತು? ಎನ್ನುವಂತಹ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ಉತ್ತರ ಹುಡುಕುವುದೂ ಈ ಕಾಲಮಾನದ ಅವಶ್ಯಕತೆಯೇ ಆಗಿದ್ದಿತು. ಶೈಲಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ತಪ್ಪು ವಿಚಾರಗಳು ವಿಮರ್ಶಕರಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಲಿತವಾಗಿದ್ದವು. ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕಾಲಮಾನದ ಒಡಲಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡ ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು

ಮೋಗಲಾದಿಸಿ, ನಿಜವಾದ ಶೈಲಿಯ ಮಹೋನ್ನತಿಯನ್ನು ತಿಳಿಸಿಕೊಡಲೆಂಬಂತೆ ಲಾಂಛಿನ್ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಸಂದಿಗ್ಧಗಳನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸುವ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮೌಲಿಕ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಅವನು ರಚಿಸಿಕೊಡುತ್ತಾನೆ.

ಶ್ಲೋಕಗಳು

ಗ್ರೀಕ್ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆದ ತನ್ನ ಗ್ರಂಥಕ್ಕೆ ಲಾಂಛಿನ್ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟ ಹೆಸರು "ಪೆರಿಪ್ಯಾಟಾ" ಎಂಬುದಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಗೆ ಅನುವಾದಿಸಿ "ಆನ್ ದಿ ಸಬ್ಜೆಕ್ಟ್" ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. "ಸಬ್ಜೆಕ್ಟ್" ಎಂಬ ಮಾತಿಗೆ "ಭವ್ಯತೆ" ಅಥವಾ "ಮಹೋನ್ನತಿ" ಎಂಬ ಪದವನ್ನು ಸಮಾನವಾಗಿ ಇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಅವನ ಗ್ರಂಥವನ್ನು "ಭವ್ಯತೆ ಕುರಿತು" ಅಥವಾ "ಮಹೋನ್ನತಿಯ ಕುರಿತು" ಎಂದು ಭಾಷಾಂತರ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಆದರೆ ಗ್ರೀಕ್ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಅದು "ಭವ್ಯ" ಅಥವಾ "ಮಹೋನ್ನತಿ" ಅಲ್ಲವೆಂದು ವಿದ್ವಾಂಸರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಸರಿಯಾದ ಪದವೆಂದರೆ "ಉದಾತ್ತ", "ಉನ್ನತ" ಎಂದಿರುವರು. ಏನೇ ಇದ್ದರೂ ಇಂದು ಬಹುಜನ ವಿದ್ವಾಂಸರು "ಭವ್ಯತೆ" ಅಥವಾ "ಮಹೋನ್ನತಿ"ಯೆಂದೇ ವ್ಯವಹರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರುವುದು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಆದುದರಿಂದ ಲಾಂಛಿನ್ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಬರೆದ ಗ್ರಂಥವು "ಭವ್ಯತೆ" ಅಥವಾ "ಮಹೋನ್ನತಿ"ಯನ್ನು ಕುರಿತಾಗಿದೆಯೆನ್ನಬಹುದು.

ಈ ಗ್ರಂಥವು ಮೊದಲು ಹುಡುಕಿದವನು ರಾಬರ್ಟ್ ಲೋ. ಈತನ ಕಾಲ ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೫೫೪. ಈತನಿಗೆ ಹತ್ತನೆಯ ಶತಮಾನಕ್ಕಿಂತಲೂ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಬರೆದದ್ದೆಂದು ತೋರುವ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಯೊಂದು ದೊರಕಿತು. ಆದರೆ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ "ಇದನ್ನು ಬರೆದವನು ಡಯೋನೀಸಿಯಸ್ ಅಥವಾ ಲಿಂಗಿನಸ್" ಎಂಬ ಒಕ್ಕಣಿಕೆ ಇದ್ದಿತು. ರಾಬರ್ಟ್ ಲೋ ಅವನ್ನು ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ, ಅವನ್ನು ಹೊರಗೆ ಹಾಕಿದನು. ಲಾಂಛಿನ್ ಸಾಹಿತ್ಯವಿಗೆ "ಡಯೋನೀಸಿಯಸ್" ಎಂಬ ಇನ್ನೊಂದು ಹೆಸರೂ ಇದ್ದಿರಬೇಕೆಂದು ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಸಂಭಾವಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಒಂದನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಗ್ರೀಕ್ ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿಮರ್ಶಕನಾಗಿ ಗ್ರೀಕ್ ನೆಲದಲ್ಲಿಯೇ ಜೀವಿಸಿದ್ದ ಲಾಂಛಿನ್ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು, ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿಮರ್ಶೆಯ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಪರಿಚಯಗೊಂಡದ್ದು ಹದಿನಾರನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ.

ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಲಾಂಛಿನ್ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಟೆರೆನ್ಸಿಯಾನಸ್ ಎಂಬ ಸ್ನೇಹಿತ ಅಥವಾ ಶಿಷ್ಯನಾದ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ತನ್ನ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಸಂಬೋಧಿಸಿ ತಿಳಿಸಿದಂತೆ ರಚಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಲಾಂಛಿನ್ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಗ್ರಂಥದುದ್ದಕ್ಕೂ ತನ್ನ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಗ್ರಂಥದ ಸಮಗ್ರ ಭಾಗವು ದೊರಕಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಒಂದು ಮೂರನೇ ಭಾಗ ಮಾತ್ರ ದೊರಕಿದೆ. ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ "ಲಾಂಛಿನ್ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಮೊದಲಿಗೆ ಸಿರಿಯಸ್ ಎಂಬುವನು ಶೈಲಿಯ ಮಹೋನ್ನತಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ಮಾತನಾಡಿದಂತೆ" ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಬರುತ್ತದೆ. ಸಿರಿಯಸ್ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದ ತನ್ನ ವಿವರಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಿಕೊಡಲೆಂದೇ ಲಾಂಛಿನ್ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ತನ್ನ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆದಂತೆ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಗ್ರಂಥವು ಮೂಲತಃ

ಶೈಲಿಯ ಮಹೋನ್ನತಿಯನ್ನು ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸಲು ಹೊರಟರೂ, ಅಲ್ಲಿನ ವಿವೇಚನೆಯಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವವಾಗಿ ಎದ್ದು ಕಾಣುವುದು ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿಯ ಮಹೋನ್ನತಿಯ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ.

ಒಟ್ಟು ಗ್ರಂಥವು ನಲವತ್ತು ಅಧ್ಯಾಯಗಳಿಂದ ಕುಡಿದೆ. "ಪ್ರಸ್ತಾವಿಕವಾಗಿ ಮೊದಲಿನ ಆರು ಅಧ್ಯಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಸಮಕಾಲೀನರ ಮಾತುಗಾರಿಕೆಯ ಮತ್ತು ಗದ್ಯ ಶೈಲಿಯ ದೋಷಗಳನ್ನು, ಆ ದೋಷಗಳಿಂದಾಗಿ ಅವರು ಸಾಧಿಸಬೇಕೆಂಬ ಉದಾತ್ತ ಅಥವಾ ಮಹೋನ್ನತಿಯು ಸಿದ್ಧಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ವಿಶದಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಏಳರಿಂದ ನಲವತ್ತನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯಗಳು ಗ್ರಂಥದ ಕೇಂದ್ರಭಾಗ. ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಉದಾತ್ತ ಶೈಲಿಯ ಉಗಮ ಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಐದು ವಿಧವಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಿ ಮೊದಲಿನ ಎರಡು ಕವಿಯಲ್ಲಿಯ ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಪ್ರತಿಭೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದುವೆಂದೂ, ಉಳಿದ ಮೂರು ಆತನ ಕಾರ್ಯ ಕೌಶಲ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದವೆಂದೂ" ಹೇಳಲಾಗಿದೆ.

೧. ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಮುಖ್ಯವಾದದ್ದು ಹೇಳಬೇಕೆಂದ ವಿಷಯದ ಘನತೆ, ಹೇಳುವವನ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ವ್ಯಾಪಿಸಿಕೊಂಡಿರಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು.

೨. ಹೇಳುವವನಲ್ಲಿಯ ಭಾವನೆಯ ಉತ್ಕರ್ಷ. ಅದು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಆಳವಾಗಿ, ಜಾಗ್ರತೆಯಾಗಿರಬೇಕು. ಈ ಎರಡೂ ಅಂಶಗಳು ಲೇಖಕನ ಅಂತರಂಗದ ಯೋಗ್ಯತೆಯನ್ನೂ, ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನೂ ಹೊಂದಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವಂತಹವು. ಲೇಖಕನ ಕಾರ್ಯಕೌಶಲ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಮೂರು ಅಂಶಗಳೆಂದರೆ:

ಅ. ಅರ್ಥಾಲಂಕಾರ ಮತ್ತು ಶಬ್ದಾಲಂಕಾರಗಳ ಔಚಿತ್ಯ ಪೂರ್ಣವಾದ ಬಳಕೆ.

ಬ. ಪದಗಳ ಆಯ್ಕೆ ಮತ್ತು ರೂಪಕಾದಿಗಳ ಯೋಜನೆಯಿಂದ ಸಾಧಿಸಬೇಕಾದ ಭಾಷೆಯ ಗಂಭೀರವಾದ ನಡಿಗೆ.

ಕ. ಈ ಎಲ್ಲವೂ ಸೇರಿ ಸಿದ್ಧಿಸಬೇಕಾದ ಒಟ್ಟು ಪ್ರಬಂಧದ ರಚನೆಯ ವಿನ್ಯಾಸ.

ಈ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಹೇಳಿದ ಮೇಲೆ ಸಮಕಾಲೀನ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಉದಾತ್ತವೆನ್ನಬಹುದಾದ ಶೈಲಿ ಸಿದ್ಧಿಸದಿರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳೇನಿರಬಹುದು ಎಂಬ ಅನ್ವೇಷಣೆ ಯೊಂದಿಗೆ ಗ್ರಂಥವು ಮುಕ್ತಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. (ಪಾ.ಕಾ.ಮೀ-ಪು.೧೩೯-೧೪೦)

ಕಾವ್ಯ-ಕಲೆಯ ಚಿಂತನೆ

ಲಾಂಗಿನಸ್‌ನ ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ಅವಲೋಕಿಸಲಾಗಿದೆ.

೧. ಲಾಂಗಿನಸ್‌ನು ಹಲವಾರು ರೀತಿಯ ಬರಹಗಳನ್ನು ಮೊದಲಿಗೆ ದಾಖಲುಗೊಳಿಸಿ, ಅಲ್ಲಿನ ಶೈಲಿಯ ದೋಷಗಳನ್ನು ಹೊರಗೆ ಹಾಕುತ್ತಾನೆ. ಅವನು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿಕೊಡುವ ದೋಷಯುಕ್ತವಾದ ಬರಹಗಳ ಪ್ರಕಾರಗಳು ಇಂತಿವೆ:

- ಅ. ಭಾಷೆಯ ಆಡಂಬರವನ್ನೇ ಪ್ರದರ್ಶನ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ಬರೆಯುವ ಅರ್ಥರಹಿತವಾದ ಬರಹ.
- ಆ. ಮೇಲುನೋಟಕ್ಕೆ ಪಾಂಡಿತ್ಯಪೂರ್ಣವಾದ ಬರಹವೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಪಾಮರರ ವಿಚಾರಗಳು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಿರ್ಲಕ್ಷಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತವೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಅದೊಂದು ಕ್ಷುಲ್ಲಕ ಬರಹವೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.
- ಇ. ಬರಹದಲ್ಲಿ ಭಾವನೆಗಳು ಸಮಯಕ್ಕೆ ಉಚಿತವಾಗುವಂತೆ ಬರಬೇಕು. ಇದಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧ ಗತಿಯಲ್ಲಿ ಭಾವನೆಗಳು ಬಂದಲ್ಲಿ, ಅವು ಸಮಯೋಚಿತವಲ್ಲದ ಭಾವನೆಗಳೆಂದು ಕರೆಯಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಇಂತಹ ಭಾವನೆಗಳಿಂದ ಪ್ರೇರಣೆಗೊಂಡು ಬರೆಯುವುದೂ ದೋಷಪೂರ್ಣ ಬರಹವೇ ಆಗುತ್ತದೆ.
- ಈ. ವಿಚಿತ್ರವಾದ ಮತ್ತು ಅಸಂಬದ್ಧ ಕಲ್ಪನೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಬರಹ.
- ಉ. ಲಯಬದ್ಧತೆಯ ಅತಿರೇಕದಿಂದ ಕೂಡಿದ ಮಟ್ಟುಗಳತಿರುವ ಬರಹ.
- ಊ. ತೀರ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವೂ ಅಥವಾ ಅತಿ ವಿಸ್ತಾರವೂ ಆಗಿರುವ ಬರಹ.
- ಋ. ಸರಿಯಾದ ಪದಗಳನ್ನು ಆರಿಸಿಕೊಂಡು ಬರೆಯದೆ, ಬೇಸರವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುವ ಔಚಿತ್ಯವರಿಯದೆ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಶಬ್ದಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಬರಹ.

ಲಾಂಗನಸ್‌ನು ಈ ಮೇಲಿನ ಪ್ರಕಾರಗಳೆಲ್ಲ ತನ್ನ ಕಾಲಮಾನದ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿದ್ದುವೆಂದು ಗುರುತಿಸಿ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ.

- ೨. “ಒಳ್ಳೆಯ ಬರವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಚಾಟಿಯ ಹೊಡೆತದ ಗುಣವೂ ಬೇಕು; ಭಾವಾವೇಶವನ್ನು ತಡೆಹಿಡಿಯಬಲ್ಲ ಕಡಿವಾಣದ ಅಂಶವೂ ಬೇಕು” ಎನ್ನುತ್ತಾನೆ ಲಾಂಗಿನಸ್. ಮುಂದುವರೆದು ಆತನು ಒಳ್ಳೆಯ ಶೈಲಿಯಿಂದಾಗುವ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ಕುರಿತು ಹೀಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾನೆ: “ಕಾವ್ಯ ಅಥವಾ ಕಲೆಯಲ್ಲಿ ಸುಂದರವಾದ ಅಥವಾ ಉದಾತ್ತವಾದ ಶೈಲಿಯು ಇದ್ದರೆ, ಅದರಿಂದ ಓದುಗರಿಗೆ ಸಂತೋಷವು ದೊರಕುತ್ತದೆ. ಓದುಗರ ಮನಸ್ಸು ಕಾವ್ಯದಡೆಗೆ ಒಲಿಯುತ್ತದೆ. ಓದುಗರನ್ನು ತನ್ನ ಸಮೋಹಕತೆಯಿಂದ ಮೈಮರೆಯುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಇಷ್ಟಕ್ಕೆ ಅದರ ಪ್ರಯೋಜನವು ಉಳಿದು ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆಲ್ಲ ಪರಿಣಾಮ ಮಾಡಿ, ಓದುಗರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕೆತ್ತುವ ಕ್ರಿಯೆ ಅಲ್ಲಿ ಘಟಿಸುತ್ತದೆ.”
- ೩. ಉದಾತ್ತ ಶೈಲಿಯನ್ನು ಹೇಗೆ ರೂಢಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬುದರ ಬಗೆಗೆ ಲಾಂಗಿನಸ್‌ನು ತಿಳಿಸುತ್ತಾನೆ: “ಉದಾತ್ತಶೈಲಿಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಕೆಲವು ಗುಣಾಂಶಗಳನ್ನು ಕವಿಯಾದವನು ತನ್ನ ಹಿಂದಿನವರಿಂದ ಕಲಿತುಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿದೆ. ಹೀಗೆಂದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ

ಈ ಕಲಿಕೆಯು ಅವರ ರೀತಿಯ ಅನುಕರಣೆಯಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಾರದು. ಹಿಂದಿನವರಲ್ಲಿ ಮಹೋನ್ನತ ಸಾಧನೆಗೆ ಯಾವ ಅಂಶಗಳು ಕಾರಣವಾಗಿದ್ದವೆಂಬ ವಿಚಾರವನ್ನು ಮೊದಲು ಸರಿಯಾಗಿ ಗ್ರಹಿಸಬೇಕು. ಮಹೋನ್ನತಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿರುವ ಪ್ರಗಲ್ಭತೆಗೆ; ಭಾವಸಂಪತ್ತಿಗೆ ಕವಿಯಾದವನು ತನ್ನ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಒಡ್ಡಬೇಕು. ಅವುಗಳನ್ನು ಸ್ವತಃ ಅನುಭವಿಸಬೇಕು. ಹಾಗಾದಾಗ ಅಲ್ಲಿನ ಗುಣಾಂಶಗಳಿಂದ ಒಂದಿಷ್ಟು ಪ್ರೇರಣೆ ದೊರಕುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ ಹಿಂದಿನವರ ಬರವಣಿಗೆಗೆ ಹಿರಿದಾದುದನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ ಶಕ್ತಿಯ ಮೂಲವನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದು, ಅದನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿ, ನಮ್ಮ ಅಂತರಂಗವನ್ನು ಅದಕ್ಕೆ ಮಣಿಯುವಂತೆ ಮಾಡಿ, ಉದಾತ್ತಶೈಲಿಯ ಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿದೆ.”

೪. ಕವಿಯಾದವನು ತನ್ನ ಹೃದಯದ ಆಳದಿಂದ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸಬೇಕು. ಅಂತಹ ಕಾವ್ಯವು ಮಾತ್ರ ಸಹೃದಯರ ಹೃದಯವನ್ನು ತಟ್ಟಬಲ್ಲದು. ಇದನ್ನು ಲಾಂಗಿನಸ್ ಒತ್ತಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಅವನು ಕಾವ್ಯ ಅಥವಾ ಕಲೆಯ ನಿರ್ಮಾಣ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೃದಯದ ಭಾವಗಳಿಗೆ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯವಿತ್ತರೂ ಬುದ್ಧಿಯ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಅಲ್ಲಗಳೆಯುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬ ಮಾತನ್ನು ನಾವು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

೫. ಸಾಹಿತ್ಯ ಆಸಕ್ತರ ತೀರ್ಮಾನವೇ ಸರಿಯಾಗಿ ಕೃತಿಯ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ಣಯಿಸಬಲ್ಲದೆಂಬ ಮಾತನ್ನು ಲಾಂಗಿನಸ್ ತಿಳಿಸುತ್ತಾನೆ. ನಿಜವಾದ ಸತ್ಯವಿದ್ದರೆ ಎಲ್ಲರೂ ಮೆಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಸತ್ಯವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅದು ಕಾಲಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕಳೆದುಹೋಗುತ್ತದೆ. ಕಾಲಪುರುಷನು ಕೃತಿಯ ಅಂತಿಮ ತೀರ್ಪುಗಾರನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಅವನು ಕೊಡುವ ತೀರ್ಪೇ ಅಂತಿಮವಾದುದು. ಅದರಲ್ಲಿ ಅಸೂಯೆ, ಅಸಮಾಧಾನಗಳಿಗೆ ಆಸ್ಪದವೇ ಇರಲಾರದು.

೬. ಲಾಂಗಿನಸ್‌ನ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಲರಿಜ್‌ನ ಕಲ್ಪನೆಯ ಬೀಜವು ಮೊಳಕೆಯೊಡೆದಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ತೌಲನಿಕ ವಿಮರ್ಶೆಯ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಲಾಂಗಿನಸ್‌ನು ಮೊದಲಿಗನಾಗಿ ತೋರುತ್ತಾನೆ.

೭. ಉದಾತ್ತ ಅಥವಾ ಭವ್ಯವಾದುದು ಉನ್ನತ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದಲೇ ಜನಿಸುತ್ತದೆಂಬುದು ಲಾಂಗಿನಸ್‌ನ ವಾದ: “ಮನಸ್ಸು ದೊಡ್ಡದಾಗದೆ, ದೊಡ್ಡದನ್ನು ಕುರಿತು ಚಿಂತಿಸಿ, ಅದನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿ, ಅದರಿಂದ ಅಂತಃಶ್ಚೇತನ ಉದ್ದೀಪಿತವಾಗದೆ, ಹಿರಿದಾದ ಬರಹ ಹೊಮ್ಮಲಾರದು. ಚಿಲ್ಲರೆಯಾದ ಮನಸ್ಸು ಚಿಲ್ಲರೆಯಾದುದನ್ನೇ ಚಿಂತಿಸಿತು” (ಪಾ.ಕಾ.ಮೀ-ಪು.೧೫೮)

ಗ್ರೀಕ್ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಸಾರ್ಥಕವಾಗಿ ಪೂರೈಸಿಕೊಡುವ ಲಾಂಗಿನಸ್‌ನು ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಕಾವ್ಯ ಮೀಮಾಂಸೆಗೆ ಕೊಟ್ಟ “ಭವ್ಯತೆ” ತತ್ವದ ಕೊಡುಗೆ ಅನುಪಮವಾದುದು. ಅದರ ಬಗೆಗೆ ಮುಂದೆ ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಗಮನಿಸಲಾಗುವುದು. □